

Niets nieuws onder de zon...

Hondenmarkten

De aanschaf van een rashond en de verkoop van honden op markten zijn twee werelden die elkaar per definitie lijken uit te sluiten. Hondenmarkten en straatverkoop van honden zijn er echter altijd geweest en zullen er waarschijnlijk ook altijd blijven...

• 'De Hondenmarkt' of 'De honden van de Palatine' van Abraham Hondius (1625-1691).

Dierenmarkten en straatverkoop van dieren zijn al bekend in de Griekse en Romeinse tijd.

In de middeleeuwen spelen deze markten een grote rol in het dagelijks leven. Het is immers dé plaats waar de laatste nieuwtjes worden uitgewisseld, waar men elkaar ontmoet en waar handelswaren – waaronder levende have – van eigenaar wisselen.

Windhonden, dogachtigen en jachthonden

Eén van de vroegste schilderijen (1677) van een hondenmarkt is dat van Abraham Hondius (1625-1691), een Nederlandse dieren- en jachtschilder. Erg realistisch is de afbeelding niet, ondanks dat er meer dan twintig verschillende honden op staan. De setting is in een klassiek landschap en de naam van dit

schilderij luidt 'De honden van de Palatine', waarbij Palatine staat voor één van de zeven heuvels waarop Rome is gebouwd.

Ik denk dat de schilder zich meer heeft willen bekwamen in het schilderen van zoveel mogelijk honden (rassen), dan dat hij een getrouwe weergave van de zeventiende eeuwse hondenmarkt heeft willen geven. Deze afbeelding laat ons in ieder

- 'Buy a Dog, Ma'am?' Een Londense straatverkoper, die in 1860 wordt vereeuwigd door Richard Ansdell (1815-1885).

geval de destijds populaire hondentypes zien. Het is niet gemakkelijk om de afgebeelde honden aan nu bestaande hondenrassen te koppelen, maar we herkennen windhonden, dogachtigen en jachthonden. De grote witte hond in het midden, gecoupeerd aan de oren, stelt zich wat dominant op. Links probeert een verkoper een hondje aan de vrouw te brengen en de man rechts, met drie windhonden, probeert zijn waar te slijten aan een deftig heerschap, dat ongetwijfeld het geld bezit om zo'n sjieke windhond te kunnen bekostigen. Let ook even op de prachtige halsbanden, die vooraan ter verkoop liggen uitgesteld. Het zijn leren banden met beslag en ijzeren prikbanden met de pinnen naar buiten gericht, geschikt voor jachthonden op groot wild of vechthonden. Sommige hondenmarkten leven voort in de geschiedenis van de kynologie. Bijvoorbeeld die in Apolda (Duitsland), waar Louis

- Hondenmarkt in Song-Tan (Korea). In dit geval is het ras herkenbaar: Cocker Spaniels. (Foto: Joe Peeler).

Dobermann zijn honden verkoopt, of die in Brussel, waarvan de Nederlandse schilder Otto Eerelman in 1882 een prachtige gravure maakt.

Te koop, vijf honden

Twee eeuwen later, in de tweede helft van de negentiende eeuw, zijn er in Londen zo'n 20.000 straat- en

marktverkopers actief. Eén van die verkopers is voor de eeuwigheid bewaard op een schilderij uit 1860 van Richard Ansdell (1815-1885). Het heeft de veelbetekenende naam 'Buy A Dog Ma'am?' ('Hondje kopen, mevrouw?'). En die vraag is gericht aan de dame met de rode omslagdoek. In tegenstelling tot

- Hondenmarkt ergens in China. Deze markten munten niet uit in diervriendelijkheid, maar de hier aangeboden honden zien er toch nog redelijk uit. (Fotograaf onbekend).

♦ *Hondenmarkt in Simacai (Vietnam). Het aanbod bestaat voornamelijk uit pups. (Fotograaf onbekend).*

Hondius' schilderij is dit een realistische voorstelling van zaken en de honden zijn reeds als aparte rassen te herkennen. Links onderaan een terrier, misschien een Dandie Dinmont Terrier, het ras dat Ansdell vaker schildert. In zijn linkerhand houdt de verkoper een Poedel of Bichon omhoog, getooid met een rood strikje. De niet aangeliijnde jachthonden op de voorgrond zijn waarschijnlijk een Engelse Setter (toen veel zwaarder

♦ *Hondenmarkt in Ganjiang Road, Suzhou (China). Honden vormen hier een onderdeel van de aangeboden waar. (Fotograaf onbekend).*

in hoofd dan nu) en een Pointer, met de staart tussen de benen. Aan de dunne ketting in de geopende rechterhand van de hondenverko-

per zit een black and tan hondje getooid met een blauwe strik, een King Charles Spaniel. Te koop, vijf honden. Wie wordt hun nieuwe eigenaar? Er spreekt weinig vreugde uit dit schilderij, want zowel de beide jachthonden als de hondenverkoper stralen een zekere berusting en melancholie uit. Behalve een schilderij met diverse hondenrassen, is 'Buy a Dog Ma'am?' vooral ook een sociaal document uit de negentiende eeuw.

Hondenmarkten nu

Na de markt- en straathandel zijn het later vooral de dierenwinkels die zich op de verkoop van honden toeleggen. Anno 2011 zijn we er echter helemaal aan gewend dat het uitzoeken van een rashond begint in boeken, op hondententoonstellingen of middels informatie op het internet. Om dan via de rasvereniging een betrouwbare fokker te bezoeken. Toch zijn er nog echte hondenmarkten en straatverkopers, vooral in Oost-Europa, bijvoor-

♦ *Straatverkoop in een moderne winkelstraat in Rijeka, Kroatië, 2007. (Foto: Ria Hörter).*

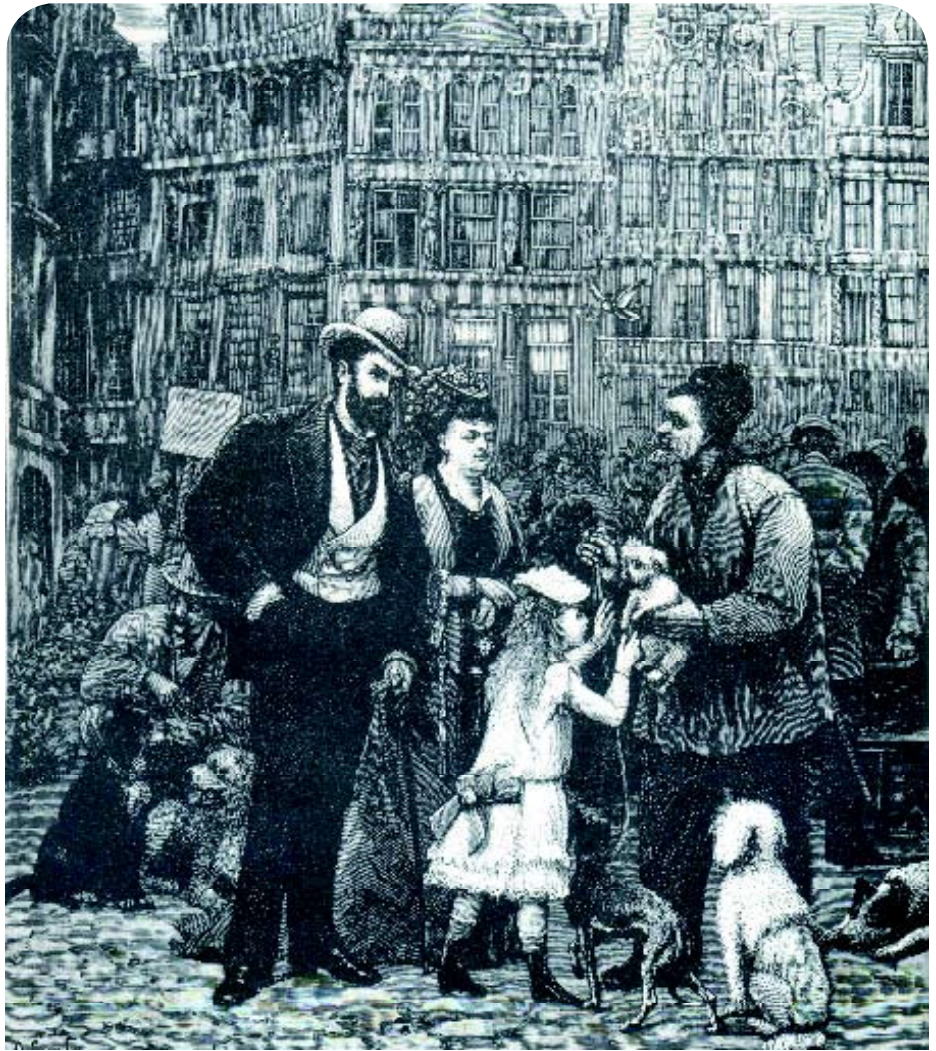
beeld in Roemenië en Hongarije, en in Azië, met name in China.

En dan bedoel ik niet de markten waar 'verse hond' voor de consumptie kan worden gekocht! Want het onderscheid is soms heel moeilijk te zien...

In Oost-Europese landen worden op de markten vaak nationale rassen aangeboden, zoals de herdershonden van de Karpaten. In China, Vietnam, Korea en Thailand worden honden met truckladingen tegelijk verplaatst richting hondenmarkten. Sinds de vorige eeuwwisseling is er wel een kanteling te zien, zoals bijvoorbeeld in Beijing (China), waar inmiddels een officiële, legale hondenmarkt wordt gehouden. Foto's van eigentijdse hondenmarkten laten ons echter vaak niet zo'n keurig beeld zien als op de schilderijen van eeuwen geleden. Zowel de 17de-eeuwse als 19de-eeuwse hondenverkopers winnen het qua diervriendelijkheid op alle fronten van hun 21ste-eeuwse collega-hondenverkopers. Maar toch... niets nieuws onder de zon! <

• 'Le marché aux chiens'. De wekelijkse markt in Cauterets in de Pyreneeën, waar de boeren uit de bergen hun dieren te koop aanbieden. In 1842 koopt de Engelse reiziger John Mereweather 'a pup of the mountain breed – véritable espèce – for six francs'. Het poststempel van deze kaart is 1905. 'These dogs are only found in the Pyrenees' heeft de afzender er op geschreven.

• Otto Eerelman maakt in 1882 deze prent van de hondenmarkt in Brussel. We zien onder andere een Poedel en een Windhondje; het kleine meisje valt voor een Bichonachtig hondje. Haar vader heeft zijn hand al in de broekzak. Gaat hij betalen?

• 'Op weg naar de hondenmarkt' is de informatie bij deze niet gedateerde foto uit de Filipijnen. Hoewel verschillend in grootte, zijn de honden min of meer van hetzelfde type.